

Motion till riksdagen 2011/12:T5

**av Anders Ygeman m.fl. (S)
med anledning av prop. 2011/12:76**

Komplettering av kollektivtrafiklagen

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma till riksdagen under 2013 med en utvärdering av vad kollektivtrafiklagen inneburit för målet om fördubblad kollektivtrafik till 2020, servicegraden, biljettpriserna samt eventuell försämring av miljöanpassning, handikappanpassning, arbetsmiljö och trafiksäkerhet.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda och föreslå åtgärder som garanterar att samma regler för Euronormer, energieffektiva fordon och alternativa bränslen ska gälla för operatörer som bedriver kommersiell trafik som för offentligt finansierad trafik på sträckor med allmän trafikplikt.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda och föreslå åtgärder för att samma normer för handikappanpassning ska gälla för operatörer som bedriver kommersiell trafik som för offentligt finansierad trafik på sträckor med allmän trafikplikt.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utreda och föreslå åtgärder för att samma normer för trafiksäkerhet – som god fordonskondition, säkerhetsbälten, utrymningssäkerhet, alkolås och vinterdäck – ska gälla för operatörer som bedriver kommersiell trafik som för offentligt finansierad trafik på sträckor med allmän trafikplikt.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att underhållet av fordon som används i kollektivtrafiken ska skötas på ett sådant sätt att det främjar driftsäkerheten av fordonet men även miljön, trafiksäkerheten och själva reseupplevelsen.

Fel! Okänt namn på

Motivering

Väl fungerande kollektivtrafik är en grundläggande förutsättning för bättre arbetspendling och därmed en fungerande arbetsmarknad. Väl fungerande kollektivtrafik ger även förutsättningar för att nå minskad miljö- och klimatpåverkan. Kollektivtrafik gör det möjligt med resor till det som är mycket viktigt för de allra flesta, arbetet och en meningsfull fritid, dessutom ofta till ett lägre pris jämfört med vad det kostar att äga och använda en egen bil.

Det är allt tydligare att fungerande arbetsmarknadsregioner är avgörande för ett lands utveckling. Forskning visar att väl fungerande arbetsmarknadsregioner där det är lätt att pendla leder till högre sysselsättning, bättre jobbmatchning, bättre löneutveckling och minskad sjukfrånvaro. Detta visar vilken stor betydelse kollektivtrafiken har för såväl enskilda regioner som hela Sveriges utveckling.

Vi socialdemokrater vill se ett fördubblat kollektivtrafikresande till 2020. Det är nödvändigt för såväl jobben som klimatet. Får vi en utveckling där allt fler väljer kollektivtrafiken framför den egna bilen vinner miljön och klimatet på detta. Trängseln på vägarna minskar. Detta ger stora samhällsekonomiska vinster då viktiga godstransporter och kollektivtrafikens bussar slipper sitta fast i tidsödande köer. Behovet av nya, dyra väginvesteringar minskar.

För att få fler att välja kollektivtrafiken behövs ökad kapacitet i kollektivtrafiken men även en ambition att erbjuda en förstklassig reseupplevelse som är punktlig, komfortabel och trygg. Med relativt enkla åtgärder som uppsnyggade resecentrum och hållplatser, bättre trafikinformation och bättre städning kan kollektivtrafiken bli mer attraktiv för dem som i dag använder bilen.

Inför kompletteringspropositionen om den nya kollektivtrafiklagen vill vi komma med förslag på åtgärder för en bättre fungerande kollektivtrafiklag.

Med den utformning som den nya kollektivtrafiklagen har finns risk för en mindre sammanhållen och sämre fungerande kollektivtrafik. Detta riskerar naturligtvis att ge minskat kollektivtrafikresande och därmed högre klimat- och miljöbelastning.

Ett av problemen med den nya lagen är att den begränsar möjligheten för det offentliga att snabbt starta eller omprioritera kollektivtrafiklinjer. Privata aktörer däremot har betydligt större frihet. Vi anser att även offentliga aktörer snabbt ska kunna starta nya kollektivtrafiklinjer om det finns ett behov av det.

När det gäller tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning måste det ställas samma krav på kommersiella aktörer som på dem som trafikerar de linjer som drivs av det offentliga. Detta i de fall då liknande fordon används.

En väl fungerande kollektivtrafik är positivt för trafiksäkerheten då trängseln på vägarna minskar. Vi anser att en av kollektivtrafikmyndigheterna ska kunna ställa samma säkerhetskrav på en kommersiell aktör som en aktör som utför trafik som det offentliga beställt. Alkolås i bussar ska vara en självklarhet. Efterfrågar fler denna teknik utvecklas den än snabbare. Bussar som går på landsväg och motorväg ska alltid ha säkerhetsbälten. Vi anser även att det är angeläget att fler bussar som körs på detta sätt får utrustning som antispladd, automatbroms och filbytesvarnare. Även om det ännu inte är obligatoriskt

Fel! Okänt namn på

med vinterdäck för tunga fordon så bör det vara ett krav som ställs på de bussar som kollektivtrafiken använder.

Kollektivtrafiken har en nyckelroll då det gäller att minska transportsektorns klimatpåverkan genom att få fler att välja kollektivtrafiken framför bilen, men även när det gäller att minska utsläppen av partiklar, kolväten och kväveoxider som skadar människors hälsa. Även då det gäller att minska trafikbullret har kollektivtrafiken en viktig roll.

Krav som ställs på bussar som trafikerar linjer som beställts av det offentliga när det gäller viss Euroklass på avgasreningen, alternativa bränslen och energieffektivitet ska kunna ställas på de kommersiella aktörerna. Kollektivtrafiken har en viktig uppgift i arbetet för en fossilbränslefri fordonsflotta till 2030. Byggs infrastruktur för laddning av elhybridbussar samt etanol, komprimerad gas och flytande gas som bränsle gynnar det även omställningen av lastbilstrafiken.

Vi vill även lyfta fram vikten av god miljöprestanda hos de färjor och båtar som används för kollektivtrafik på vatten. Även i de fall då dieselmotorvagnar används finns anledning att se över miljökraven.

Det kan även vara värt att se över möjligheterna att – då det är praktiskt möjligt – förbättra möjligheterna att ta med cykel i kollektivtrafiken.

Med tydliga krav minskar kollektivtrafikens klimat- och miljöbelastning. Det kan även driva fram nya innovationer och snabba på utvecklingen mot en riktigt hållbar och framtidsinriktad kollektivtrafik.

Som det ser ut i dag är det inte ovanligt att det slarvas med underhållet av fordon i kollektivtrafiken. Detta är inte bra för vare sig miljön, trafiksäkerheten eller reseupplevelsen då det gäller punktlighet och kvalitet. Det kan finnas anledning att undersöka om fordon i kollektivtrafik ska ägas av trafikhuvudmannen.

Många förare i kollektivtrafiken upplever i dag stora arbetsmiljöproblem. Rätt till kollektivavtal ska vara en självklarhet. Både av de linjer som det offentliga ansvarar för och de kommersiella linjerna. Men kollektivtrafikföretagen måste även ta arbetsmiljöarbetet på största allvar. Stressade förare innebär risker för både trafiksäkerheten och förarnas egen hälsa.

För att få en samlad överblick över hur den nya kollektivtrafiklagen fungerat vill vi att regeringen ska återkomma till riksdagen under 2013 med en utvärdering om vad lagen inneburit för målet om fördubblad kollektivtrafik till 2020, arbetspendlingen, servicegraden, biljettpriserna samt konsekvenser för miljöanpassning, handikappanpassning och trafiksäkerhet.

Stockholm den 27 mars 2012

Anders Ygeman (S)

Monica Green (S)

Lars Mejern Larsson (S)

Suzanne Svensson (S)

Lars Johansson (S)

Leif Pettersson (S)

Roza Güclü Hedin (S)